

Suomenajokoiran perinnöllisten vikojen ja sairauksien vastustamisohjelman (PEVISA) päivitys 1.1.2020 alkaen

Pevisa-ohjelmalla pyritään ehkäisemään koirilla esiintyviä perinnöllisiä vikoja ja sairauksia. Ohjelman tavoitteena on vähentää pääasiassa sellaisten periytyvien vikojen tai sairauksien leviämistä rodun kantaan, jotka alentavat koiran elinkykyä tai -toimintoja tai aiheuttavat koiran elämän laadun alenemisen. Ehtona rotuyhdistyksen liittymiselle PEVISAan on, että sillä on Kennelliiton jalostustieteellisen toimikunnan hyväksymä jalostuksen tavoiteohjelma, josta selviää rodun jalostukselle asetetut suuntaviivat ja painopisteet.

Lonkka- ja kyynärniveltutkimukset

Jalostustoimikunta esittää, että Pentujen vanhemmista tulee olla ennen ensimmäistä astutusta annettu lonkka- ja kyynärkuvauslausunto. Lonkkakuvaus-% on erittäin alhainen, sillä vain noin 10 % suomenajokoirista lonkkakuvataan. Erityisen huolestuttavaa on jalostukseen käytettävien narttujen kuvaus-%, joka on alle 50 %.

Tällä hetkellä suomenajokoiran lonkkaterveys on hyvä, mutta 2000-luvun jalostusvalinnat saattavat heikentää rodun lonkkaterveyttä lähivuosina voimakkaastikin. 20 käytetyimmistä uroksesta 7 uroksen lonkkaindeksi on alle rodun keskiarvon, mistä neljällä erityisen heikko eli lonkkaindeksi alle 90. Käytetyimmän uroksen lonkkaindeksi on vain 92. Uroksella on 287 jälkeläistä ja 614 toisen polven jälkeläistä, joille se on periyttänyt rodun keskitasoa huonompia niveliä. 6. käytetyimmällä uroksella lonkkaindeksi on ainoastaan 88 ja jälkeläisiä uroksella on 163.

2004-2016 välillä syntyneistä kymmenestä käytetyimmistä nartusta kuudella on lonkkaindeksi alle 100. Näistä kolmella indeksi on erityisen huono (alle 90). Lisäksi 20 käytetyimmistä nartusta 12 lonkkaindeksi on alle 100 ja erityisen huono kuudella. Näille nartuille tulisi valita uros, jonka lonkkaindeksi on erityisen hyvä, sillä näistä nartuista todennäköisemmin syntyy myös seuraavan polven jalostusurokset. Erityisen huolestuttavaa on, että 9/10 eniten toisen polven jälkeläisiä omaavalla nartulla lonkkaindeksi on alle rodun keskitason. Heikko lonkkaperimä siis lisääntyy rodussa tilastojen mukaan.

Jalostustoimikunnan arvion mukaan kyynärnivelen kasvuhäiriö rajoittaa kokemusperäisesti enenevässä määrin suomenajokoiran metsästyskäyttöä. Viesti kentältä on ollut selkeä. Tutkittujen koirien osuus on erittäin pieni, minkä vuoksi tutkittua tietoa rodun kyynärnivelen kasvuhäiriön tilasta tulee saada. Vain prosentti 2000-2009 syntyneistä koirista on tutkittu. Terveitä näistä on ollut 91 %. 2010-2016 syntyneistä koirista on tutkittu 4 %. Terveitä (kuvaustulos 0) on ollut 83 %.

Kyynärniveltutkimuksen voi suorittaa yhtäaikaaisesti lonkkakuvausten kanssa, ja se ei lisää merkittäväksi kustannuksia. Ainoastaan kuvaustuloksia saamalla ja näin rodun kokonaistilanteen hahmottamalla voimme tulevaisuudessa tehdä toimenpiteitä kyynärnivelterveyden eteen.

Jälkeläismäärän rajoitus

Tällä hetkellä voimassa olevassa PEVISAssa jälkeläismäärän rajoitus on 150. Rekisteröintimäärien jatkuvasti laskiessa 150 jälkeläismäärän rajoitus ei ole populaatiogeneettisesti eikä Kennelliiton ohjeistuksen mukaan enää perusteltavissa. Suhteutettuna rekisteröintimääriin, jälkeläismäärä tuli laskea olemaan korkeintaan 120.

Jalostustoimikunta kuitenkin esittää, että säilytetään rajoitus 150 rekisteröidyssä pennussa per vanhempi ja pyritään laajentamaan jalostuspohjaa valistuksen ja neuvonnan sekä muiden toimenpiteiden kautta (JTO:n suositus max 75 jälkeläistä, jalostustarkastus, pentuelistan merkinnät pentueen JTO-ehtojen täyttymisestä jne.).

Siilinjärvellä 5.11.2018 Jalostustoimikunnan puolesta,